

Μητέρα

Του Narendra Modi, πρωθυπουργού της Ινδίας

Μητέρα – δεν είναι μια οποιαδήποτε λέξη στο λεξικό. Ενσωματώνει μια ολόκληρη σειρά συναισθημάτων – αγάπη, υπομονή, εμπιστοσύνη και πολλά άλλα. Σε όλο τον κόσμο, ανεξάρτητα από χώρα ή περιοχή, τα παιδιά τρέφουν μια ιδιαίτερη αγάπη για τις μητέρες τους. Μια μητέρα όχι μόνο γεννά τα παιδιά της, αλλά διαμορφώνει επίσης το μυαλό, την προσωπικότητα και την αυτοπεποίθησή τους, θυσιάζοντας παράλληλα και ανιδιοτελώς τις δικές τους προσωπικές ανάγκες και φιλοδοξίες.

Σήμερα, νιώθω εξαιρετικά χαρούμενος και τυχερός που μοιράζομαι μαζί σας το γεγονός ότι η μητέρα μου η κα Heeraba μπαίνει στον εκατοστό χρόνο ζωής! Αν ζούσε ο πατέρας μου, θα γιόρταζε και αυτός τα 100ά γενέθλιά του πριν λίγες εβδομάδες. Το 2022 είναι μια ξεχωριστή χρονιά καθώς ξεκινάει η εκατονταετηρίδα της μητέρας μου και ο πατέρας μου θα είχε συμπληρώσει, αν ζούσε, τη δική του.

Μόλις την περασμένη εβδομάδα, ο ανιψιός μου μοιράστηκε μερικά βίντεο της μητέρας μου από το Gandhinagar. Μερικοί νέοι από την κοινότητα είχαν έρθει στο σπίτι, η φωτογραφία του πατέρα μου τοποθετήθηκε σε μια καρέκλα, ακολούθησε ένα κιρτάν (ΣτΜ ινδικό τελετουργικό μουσικής αφήγησης) όπου η μητέρα μου αφοσιώθηκε στο τραγούδισμα bhajan (ΣτΜ ινδικό παραδοσιακό τραγούδι συνήθως αφιερωμένο σε κάποιο αγαπημένο πρόσωπο) παίζοντας manjeera (ΣτΜ μικρά κύμβαλα που παίζονται στο χέρι σαν καστανιέτες). Παραμένει ακόμα η ίδια - η προχωρημένη ηλικία μπορεί να την έχει επιβαρύνει σωματικά, αλλά διανοητικά είναι όπως πάντα σε εγρήγορση.

Παλαιότερα δεν γιορτάζαμε γενέθλια στην οικογένειά μας. Ωστόσο, παιδιά από τις νεότερες γενιές φύτεψαν 100 δέντρα για να θυμηθούν τον πατέρα μου στα γενέθλιά του.

Δεν έχω καμία αμφιβολία ότι κάθε καλό στη ζωή μου, και ό,τι είναι καλό στον χαρακτήρα μου, μπορεί να αποδοθεί στους γονείς μου. Σήμερα, καθώς κάθομαι στο Δελχί, με πλημμυρίζουν αναμνήσεις από το παρελθόν.

Η μητέρα μου είναι τόσο απλή αλλά και τόσο ξεχωριστή, όπως άλλωστε όλες οι μητέρες! Καθώς γράφω για τη Μητέρα μου, είμαι βέβαιος ότι πολλοί από εσάς θα ταυτίζεστε με τα όσα περιγράφω, ίσως δείτε σ' αυτό το κείμενο και τη δική σας μητέρα.

Η μεταμέλεια μιας μητέρας δημιουργεί έναν καλό άνθρωπο. Η στοργή της γεμίζει ένα παιδί με ανθρώπινες αξίες και ενσυναίσθηση. Η μητέρα δεν είναι άτομο ή προσωπικότητα, η μητρότητα είναι μια ιδιότητα. Λέγεται συχνά ότι οι Θεοί είναι φτιαγμένοι σύμφωνα με τη φύση των πιστών

τους. Ομοίως, βιώνουμε τις μητέρες μας και τη μητρότητά τους σύμφωνα με τη δική μας φύση και νοοτροπία.

Η μητέρα μου γεννήθηκε στην περιοχή Visnagar της πόλης Mehsana στο κρατίδιο Gujarat, που είναι πολύ κοντά στη γενέτειρά μου Vadnagar. Δεν ένωσε ποτέ τη στοργή της μητέρας της. Σε τρυφερή ηλικία, έχασε τη γιαγιά μου από την πανδημία της ισπανικής γρίπης. Δεν θυμάται καν το πρόσωπο της γιαγιάς μου ή την ζεστασιά της αγκαλιάς της. Πέρασε όλη της την παιδική ηλικία χωρίς τη μητέρα της. Δεν μπορούσε να ξεσπάσει στη μητέρα της, όπως κάνουμε όλοι μας. Δεν μπορούσε να κουρνιαχτεί στην αγκαλιά της μητέρας της όπως όλοι μας. Δεν μπορούσε καν να πάει σχολείο και να μάθει γραφή και ανάγνωση. Τα παιδικά της χρόνια ήταν γεμάτα φτώχεια και στερήσεις.

Σε σύγκριση με σήμερα, τα παιδικά χρόνια της Μητέρας ήταν εξαιρετικά δύσκολα. Ίσως, αυτό να της είχε γραμμένο ο Παντοδύναμος, άλλωστε και η ίδια πιστεύει πως ήταν θέλημα Θεού. Αλλά η απώλεια της μητέρας της τόσο νωρίς στην παιδική της ηλικία, το γεγονός ότι δεν μπορούσε να δει καν το πρόσωπό της, εξακολουθεί να της προκαλεί πόνο.

Η Μητέρα δεν ένωσε και πολύ παιδική ηλικία λόγω των δυσμενών συνθηκών - αναγκάστηκε να ωριμάσει απότομα. Ήταν το μεγαλύτερο παιδί της οικογένειάς της και έγινε η μεγαλύτερη νύφη μετά το γάμο. Στα παιδικά της χρόνια φρόντιζε όλη την οικογένεια και διαχειριζόταν όλες τις δουλειές. Και μετά το γάμο, ανέλαβε όλες αυτές τις ευθύνες. Παρά τις βαριές ευθύνες και τους καθημερινούς αγώνες, η Μητέρα κράτησε όλη την οικογένεια ενωμένη με ηρεμία και θάρρος.

Στο Vadnagar, η οικογένειά μας έμενε σε ένα μικροσκοπικό σπίτι που δεν είχε ούτε ένα παράθυρο, πόσο μάλλον πολυτέλειες όπως τουαλέτα ή μπάνιο. Αποκαλούσαμε αυτό το δωμάτιο με τοίχους από λάσπη και πήλινα πλακάκια για στέγη "σπίτι μας". Και όλοι - οι γονείς μου, τα αδέρφια μου κι εγώ, μέναμε εκεί.

Ο πατέρας μου έφτιαξε ένα δεντρόσπιτο (machaan) από μπαμπού και ξύλινες σανίδες για να διευκολύνει τη Μητέρα στο μαγείρεμα. Αυτή ήταν η κουζίνα μας. Η Μητέρα σκαρφάλωνε στο δεντρόσπιτο για να μαγειρέψει, και όλη η οικογένεια καθόμασταν σ' αυτό και τρώγαμε όλοι μαζί.

Συνήθως, η έλλειψη προκαλεί άγχος. Ωστόσο, οι γονείς μου δεν άφησαν ποτέ το άγχος από την καθημερινή βιοπάλη να βαρύνει την οικογενειακή ατμόσφαιρα. Και οι δύο γονείς μου μοίρασαν προσεκτικά τις ευθύνες τους και τις εκπλήρωσαν.

Σαν το ρολόι, ο πατέρας μου έφευγε για τη δουλειά κάθε πρωί στις 4. Τα βήματά του θα έλεγαν στους γείτονες ότι είναι 4 το πρωί και ο Damodar Kaka φεύγει για δουλειά. Ένα άλλο καθημερινό τελετουργικό ήταν να προσεύχεται στον τοπικό ναό πριν ανοίξει το μικρό του τεϊοπωλείο.

Η Μητέρα ήταν εξίσου ακριβής. Ξυπνούσε μαζί με τον πατέρα μου και τελείωνε πολλές δουλειές το ίδιο πρωί. Από το άλεσμα των δημητριακών μέχρι το κοσκίνισμα του ρυζιού και των οσπρίων, η Μητέρα δεν είχε καμία βοήθεια. Ενώ δούλευε σιγοτραγουδούσε τα αγαπημένα της bhajans και ύμνους. Λάτρευε ένα δημοφιλές bhajan του Narsi Mehta Ji όπως επίσης και το νανούρισμα Shivaji nu halardu.

Η Μητέρα δεν περίμενε ποτέ από εμάς, τα παιδιά, να αφήσουμε τα μαθήματά μας και να τη βοηθήσουμε στις δουλειές του σπιτιού. Δεν μας ζήτησε ποτέ καμιά βοήθεια. Ωστόσο, βλέποντας πόσο σκληρή ήταν η δουλειά, θεωρήσαμε καθήκον μας να τη βοηθάμε. Μου άρεσε πολύ το κολύμπι στη γειτονική λίμνη. Έπαιρνα λοιπόν όλα τα βρώμικα ρούχα από το σπίτι και τα έπλενα στη λίμνη, συνδυάζοντας έτσι παιχνίδι και δουλειά.

Η Μητέρα πήγαινε σε διάφορα σπίτια και έπλενε τα σκεύη για να καλύψει τα έξοδα του νοικοκυριού. Δούλευε επίσης για αρκετές ώρες το charkha (ΣτΜ ένα είδος αργαλειού) για να συμπληρώσει το πενιχρό μας εισόδημα. Θα έκανε τα πάντα, από το μάζεμα του βαμβακιού μέχρι το κλώσιμο τουνήματος. Ακόμη και κατά τη διάρκεια αυτής της ιδιαίτερα κοπιαστικής δουλειάς η μόνη της έγνοια ήταν να μην μας τσιμπήσουν τα αγκάθια του βαμβακιού.

Σήμερα, πολλά χρόνια μετά, κάθε φορά που κάποιος τη ρωτάει αν είναι περήφανη που ο γιος της έγινε πρωθυπουργός της χώρας, η Μητέρα απαντά «είμαι τόσο περήφανη όσο εσύ. Τίποτα δεν είναι δικό μου. Είμαι ένα απλό όργανο στα σχέδια του Θεού».

Ίσως έχετε παρατηρήσει ότι η Μητέρα μου δεν με συνοδεύει ποτέ σε καμία κυβερνητική εκδήλωση ή δημόσια εμφάνιση. Με έχει συνοδεύσει μόλις δύο φορές στο παρελθόν, η τελευταία το 2001. Από τότε και για δύο σχεδόν δεκαετίες δεν με συνόδευσε ποτέ ξανά σε καμία δημόσια εμφάνιση.

Η Μητέρα με έκανε να συνειδητοποιήσω ότι είναι δυνατό να μορφωθείς χωρίς να έχεις λάβει επίσημη εκπαίδευση. Ο τρόπος σκέψης και η διορατική της ματιά δεν παύουν ποτέ να με εκπλήσσουν.

Πάντα γνώριζε πολύ καλά τα καθήκοντά της ως πολίτης. Από τότε που έχουμε εκλογές στην Ινδία, έχει ψηφίσει σε κάθε εκλογική αναμέτρηση από τις τοπικές μέχρι τις βουλευτικές.

Μου λέει συχνά ότι δεν μπορεί να μου συμβεί τίποτα κακό καθώς έχω την ευλογία τόσο από του κόσμου όσο και του Παντοδύναμου. Μου θυμίζει ότι η άσκηση ενός υγιεινού τρόπου ζωής και η διασφάλιση της προσωπικής ευημερίας είναι απαραίτητα εάν θέλω να συνεχίσω να υπηρετώ τους ανθρώπους.

Δεν την έχω ακούσει ποτέ να παραπονιέται για τίποτα στη ζωή. Δεν παραπονιέται για κανέναν, ούτε έχει προσδοκίες από κανένα. Ακόμη και σήμερα, δεν υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία στο

όνομά της. Δεν την έχω δει ποτέ να φοράει χρυσά στολίδια, ούτε και ενδιαφέρεται να βάλει ποτέ. Όπως παλιά, συνεχίζει να ακολουθεί έναν εξαιρετικά απλό τρόπο ζωής στο μικρό της δωμάτιο.

Συνεχίζει να με διαβεβαιώνει ότι δεν πρέπει να ανησυχώ γι' αυτήν και να χάσω την εστίασή μου στις μεγαλύτερες ευθύνες. Κάθε φορά που της μιλάω στο τηλέφωνο, μου λέει «Ποτέ μην κάνεις κάτι κακό ή αδικήσεις κανέναν και συνέχισε να εργάζεσαι για τους φτωχούς».

Αν ανατρέξω πίσω στη ζωή των γονιών μου, η ειλικρίνεια και ο αυτοσεβασμός τους ήταν τα μεγαλύτερα προσόντα τους. Παρά την πάλη με τη φτώχεια και τα όσα δεινά προκάλεσε, οι γονείς μου δεν εγκατέλειψαν ποτέ το μονοπάτι της ειλικρίνειας, ούτε συμβιβάστηκαν με τον αυτοσεβασμό τους. Είχαν μόνο ένα μάντρα για να ξεπεράσουν κάθε πρόκληση: σκληρή δουλειά, συνεχής σκληρή δουλειά!

Σε όλη του τη ζωή ο πατέρας μου δεν έγινε ποτέ βάρος σε κανέναν. Και η Μητέρα προσπαθεί επίσης να το διασφαλίσει αυτό - ακόμα κάνει τις δουλειές της η ίδια όσο μπορεί, όσο ακόμα αντέχει.

Σήμερα, όποτε συναντώ τη μητέρα μου, μου λέει πάντα «Δεν θέλω να με υπηρετεί κανένας, θέλω να φύγω με όλα τα μέλη μου να δουλεύουν».

Στην ιστορία της ζωής της Μητέρας μου, βλέπω τη μετάνοια, τη θυσία και τη συνεισφορά του *matrushakti*, της ινδικής φιλοσοφίας για την ενδυνάμωση των γυναικών. Κάθε φορά που κοιτάζω τη Μητέρα και εκατοντάδες χιλιάδες γυναίκες σαν αυτήν, διαπιστώνω ότι δεν υπάρχει τίποτα ακατόρθωτο για τις Ινδές. Πίσω από κάθε ιστορία στέρησης βρίσκεται η ένδοξη ιστορία μιας μητέρας. Πίσω από κάθε αγώνα, κρύβεται η ισχυρή αποφασιστικότητα μιας μητέρας.

Μαμά, χρόνια πολλά. Τις θερμότερες ευχές μου καθώς ξεκινάς την εκατονταετηρίδα σου.

-ΤΕΛΟΣ-